

Î N C H E I E R E

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

25 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Chiba Tamara și Chiba Ion împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2014, adoptă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Boxan Galina împotriva Tamarei Chiba, intervenienții accesorii Chiba Ion, Boxan Nicolae, Ungureanu Parascovia, și Primăria com. Măcărești r-nul Ungheni privind înlăturarea obstacolelor în folosirea casei de locuit și cererea reconvențională înaintată de Chiba Tamara împotriva Galinei Boxan și Boxan Boris, intervenientul accesoriu Primăria com. Măcărești privind declararea nulității titlului provizoriu, certificatului cu privire la dreptul de proprietate și a certificatului de moștenitor legal,

a c o n s t a t a t :

La 06 iulie 2011 Boxan Galina în interes propriu și a fiului minor Baxan Boris s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tamarei Chiba în care a solicitat de a nu-i crea ei și fiului ei minor Boxan Boris obstacole în folosirea casei de locuit și terenului aferent casei de locuit, amplasate în localitatea Frăsinești r-nul Ungheni.

În motivarea pretențiilor s-a reiterat că în anul 1992 a înregistrat căsătoria cu Boxan Boris, în urma vieții în comun au 2 copii: fiica Boxan Ana, născută la 21 iunie 1992 și fiul Boxan Boris, născut la 16 iunie 1994. În timpul căsătoriei împreună cu soțul au construit o casă de locuit și un șir de construcții auxiliare amplasate în localitatea Frăsinești, r-nul Ungheni.

La 07 iulie 2001 Boxan Boris a decedat. Moștenitori legali de clasa întâi a averii succesoriale în cote - părți egale sunt soția Boxan Galina și copii Boxan Boris și Boxan Ana. Prin certificatul eliberat de notarul public Valentina Ciorbă din Ungheni din 05 mai 2011 s-a constatat dreptul de proprietate a Galinei Boxan asupra ½ cotă - parte din proprietatea comună în devălmășie și dreptul succesoral al fiului ei minor Boris Boxan. Necătînd la faptul că, atît ea cît și fiul minor Boxan Boris sînt proprietari legali ai casei de locuit și terenului aferent casei de locuit, Chiba Tamara a încuiat ușa de la intrare în casă, creîndu-le obstacole în folosirea și dispoziția bunurilor imobile ce le aparțin.

Prin încheierea judecătoriei Ungheni din 09 februarie 2012 au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Boxan Nicolae, Ungureanu Parascovia,

Chiba Ion și Primăria com. Măcărești r-nul Ungheni.

În cadrul examinării acțiunii inițiale la 09 februarie 2012 Chiba Tamara au înaintat cererea reconvențională împotriva Galinei Boxan cu participarea intervenienților accesorii Boxan Nicolae, Ungureanu Parascovia și Chiba Ion în care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Boxan Galina cu privire la înlăturarea obstacolelor la folosirea casei de locuit; declararea nulă a titlului provizoriu trecut în Registrul titularilor funciari a com. Măcărești raionul Ungheni cu nr.1368, eliberat la 16 decembrie 1994; declararea nulă a certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei părți în devălmășie, înregistrat cu nr.6175 din 05 mai 2011 ce atestă dreptul de proprietate a Galinei Boxan asupra ½ cotă parte din casa de locuit amplasată în r-nul Ungheni, com. Măcărești, localitatea Frăsinești cu suprafața totală de 80,4 m.p., terenul destinat pentru construcții cu suprafața totală de 0,0309 ha, declararea nulă a certificatului de moștenitor legal înregistrat cu nr.6179 din 05 mai 2011 a cotei părți ce atestă dreptul de proprietate a lui Boxan Boris asupra ½ din casa de locuit și terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,0309 ha, amplasată în r-nul Ungheni, com. Măcărești, localitatea Frăsinești.

În motivarea acțiunii reconvenționale Chiba Tamara a menționat că, părinții reclamantei Boxan Mihail, născut la 10 martie 1929 și Boxan Maria, născută la 14 octombrie 1924, decedați la data de 30 ianuarie 2007 și, respectiv, la 30 octombrie 2008, aproximativ în anul 1950, primind un lot de teren pentru construcții în localitatea Frăsinești, raionul Ungheni, în calitate de familie nou formată, au inițiat și finisat construcția casei de locuit, iar ulterior și construcțiilor auxiliare, care la moment prezintă obiectul litigiului în cauză.

După căsătoria lui Boxan Boris cu Boxan Galina în anul 1989, din motiv că familia nou formată nu aveau unde locui, iar părinții erau în etate, s-a convenit, ca ultimul cu familia temporar pînă vor primi lot de teren pentru construcție, să locuiască împreună cu părinții. În urma decesului lui Boxan Boris, la data de 24 iulie 2001 Boxan Galina și-a schimbat comportamentul și atîrarea față de părinții fostului soț, creînd diferite situații tensionate legate cu certuri, și a trecut cu traiul la părinții săi, iar ulterior, recăsătorîndu-se, și-a format o nouă familie. De atunci și pînă la moartea lui Boxan Mihail și Boxan Maria, ultimii și gospodăria acestora s-au aflat la întreținerea și sub grija Tamarei Chiba și soțului ei Chiba Feodosii, care locuiesc în apropierea imobilului litigios, fapt care a și determinat pe răposata Boxan Maria să testeze toată averea, care-i aparținea, nepotului său Chiba Ion.

Consideră că, Boxan Galina a dus în eroare organele administrației publice locale și a obținut actele inițiale cu date ce nu corespund realității, care neavînd vre-un suport juridic i-au permis să înregistreze dreptul de proprietate asupra ½ cotă-parte din casa și terenul aferent, iar ulterior să înregistreze și în calitatea sa de moștenitor de gradul I averea rămasă după moartea soțului Boxan Boris.

Conform răspunsul Serviciului raional de Arhivă Ungheni, se atestă că, în arhiva nu figurează decizia nr.12 din 14 iunie 1993 privind repartizarea lotului de teren pentru construcții, ceea ce exclude posibilitatea înregistrării sub nr.1368 a persoanelor în Registrul titularilor funciari, iar ulterior și eliberarea titlului provizoriu sub același număr. Lipsesc careva acte juridice, cum ar fi testament, donație, contract de vânzare-cumpărare, pe numele lui Boxan Galina sau fostului soț Boxan Boris, ce iar fi permis să-și înregistreze legal dreptul de proprietate asupra bunului în cauză.

Prin hotărîrea judecătoriei Ungheni din 18 ianuarie 2013 s-a respins acțiunea

inițială înaintată de Boxan Galina împotriva Tamarei Chiba, privind înlăturarea obstacolelor la folosirea casei de locuit. S-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Chiba Tamara împotriva Galinei Boxan și Boxan Boris, intervenienții accesorii Primăria com. Măcărești privind declararea nul a titlului provizoriu, certificatului cu privire la dreptul de proprietate și a certificatului de moștenitor legal. S-a declarat nul titlul provizoriu trecut în registrul titularilor funciari a com. Măcărești r-nul Ungheni nr.1368 din 16 decembrie 1994. S-a declarat nul certificatul cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei părți în devălmășie înregistrat cu nr.6175 din 05 mai 2011 ce atestă dreptul de proprietate a Galinei Boxan asupra ½ cotă parte din casa de locuit amplasată în r-nul Ungheni com. Măcărești cu suprafața de 80,4 m.p., terenul destinat pentru construcții cu suprafața totală de 0,0309 ha. S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal nr.6179 din 05 mai 2011 a cotei părți ce atestă dreptul de proprietate a Galinei Boxan asupra ½ din casa de locuit și terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,0309 ha situat în com. Măcărești localitatea Frăsinești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014 s-a admis apelul declarat de Boxan Galina și Boxan Boris. S-a casat hotărîrea judecătorei Ungheni din 18 ianuarie 2013, s-a admis acțiunea inițială înaintată de Boxan Galina împotriva Tamarei Chiba, privind înlăturarea obstacolelor la folosirea casei de locuit și s-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Chiba Tamara împotriva Galinei Boxan și Boxan Boris, intervenienții accesorii Primăria com. Măcărești privind declararea nul a titlului provizoriu, certificatului cu privire la dreptul de proprietate și a certificatului de moștenitor legal.

La 14 aprilie 2014, Chiba Tamara și Chiba Ion au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2014, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărîrea judecătorei Ungheni din 18 ianuarie 2013.

În motivarea recursului recurenții au invocat că concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar decizia emisă este nefondată și pasibilă anulării. Eronat s-a conchis că bunurile imobile în litigiu au regim de proprietate comună în devălmășie a soților și că bunurile nu fac parte din averea succesorală a defuncților Boxan Mihai și Boxan Maria.

Prin referința depusă la 17 iunie 2014 Boxan Boris și Boxan Galina au invocat că decizia instanței de apel este legală și întemeiată. Instanța de fond nu a apreciat corect probele administrate în cadrul examinării cauzei. În timpul conviețuirii împreună cu Boxan Boris au finisat casa de locuit începută de către părinții lui Boxan Boris din localitatea Măcărești r-nul Ungheni. Aceasta devenind averea comună în devălmășie, ambii devenind proprietari ai casei de locuit și a terenului aferent, deținînd certificatul privind dreptul de proprietate asupra ½ cotă parte din casa de locuit și a terenului aferent casei. A pledat pentru respingerea recursului.

Recurenții s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 14 aprilie 2014 este depus în termen.

În conformitate cu art.432 Cod de Procedură Civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, Colegiul consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Potrivit art. 437 alin.(1) lit. f) Cod de Procedură Civilă cererea de recurs trebuie să conțină, printre altele, esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate”. Totodată, participanții la proces sunt în drept să declare recurs numai în cazul în care invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) sau (4) Cod de Procedură Civilă. Astfel, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Colegiul constată că argumentele invocate de recurent în cererea de recurs vizează temeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și ar putea fi încadrate temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) Cod de Procedură Civilă, aplicabil doar procedurii de apel. Asemenea temei nu se regăsește în art. 432 Cod de Procedură Civilă aplicabil recursului.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de Procedură Civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de Procedură Civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de Procedură Civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, Colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acest argument al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva deciziei pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.

Colegiu civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării apelului, asupra căror deja instanța de apel s-a pronunțat veridic.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Chiba Tamara și Chiba Ion nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de Procedură Civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de Procedură Civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Chiba Tamara și Chiba Ion se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari